

**การคุ้มครองสิทธิของเด็กและเยาวชนตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว
และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวพ.ศ. 2553 ศึกษากรณีการโอนคดีจากศาลเยาวชน
และครอบครัวไปพิจารณาในศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีธรรมดา¹**

อัญชิสา มะสุวรรณ²

จากการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของเด็กและเยาวชนตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวพ.ศ. 2553 โดยศึกษากรณีการโอนคดีจากศาลเยาวชนและครอบครัวไปพิจารณาในศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีธรรมดา ผู้ศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบถึงแนวคิด ทฤษฎี ประวัติความเป็นมา ปัญหาในการดำเนินการ ตลอดจนแนวทางแก้ไขในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในการโอนคดีที่เด็กหรือเยาวชนเป็นผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดทางอาญาซึ่งอยู่ในอำนาจศาลเยาวชนและครอบครัวไปยังศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีธรรมดาในกฎหมายต่างประเทศและกฎหมายไทย โดยมีรายละเอียดดังนี้ โดยหลักการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนเกิดจากการที่เด็กและเยาวชนนั้นมีร่างกายและจิตใจที่ไม่เหมือนผู้ใหญ่ ซึ่งเกิดจากความบกพร่องในด้านต่าง ๆ เช่น บกพร่องในความรู้สึกผิดชอบชั่วดี ทำความผิดเพราะไม่มีวุฒิภาวะเพียงพอทำเพราะมีจิตใจบกพร่องหรือมีปัญหาในครอบครัวส่งผลให้การดำเนินกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนจึงต้องมีความแตกต่างกับการดำเนินกระบวนการยุติธรรมสำหรับผู้ใหญ่โดยทั่วไป กล่าวคือกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนต้องมีเจตนารมณ์เพื่อมุ่งที่จะแก้ไขฟื้นฟูและเยาวชนให้กับตนเป็นคนดี กลับไปเป็นคนดีของสังคมดั้งเดิมมากกว่าที่จะกระทำเพื่อลงโทษเด็กหรือเยาวชนนั้น ทั้งการแก้ไขฟื้นฟูนั้นจะต้องมุ่งค้นหาสาเหตุของการกระทำความผิดตลอดจนถึงแวดล้อมที่หล่อหลอมให้เด็กและเยาวชนกระทำผิดเพื่อที่จะแก้ไขให้ถูกต้องเหมาะสมเป็นการเฉพาะราย ซึ่งทั้งนี้กระบวนการยุติธรรมนั้นจะต้องสอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศ อนุสัญญาระหว่างประเทศ เจตจำนงของกฎหมาย รวมถึงทฤษฎีที่อยู่เบื้องหลังด้วย อย่างไรก็ตามในความเป็นจริงไม่ใช่ว่าเด็กหรือเยาวชนทุกคนจะสามารถแก้ไขฟื้นฟูได้เด็กหรือเยาวชนบางพวกอาจกระทำความผิดอาญาโดยที่พวกเขาเหล่านั้นรู้จักผิดชอบชั่วดีแล้วมีวุฒิภาวะเพียงพอที่จะแยกแยะสิ่งที่ถูกกับสิ่งที่ผิดโดยตามทฤษฎีทฤษฎีเพียอาเจท์ พิจารณาประกอบกับทฤษฎีโคลเบิร์ต ในแง่พัฒนาการทางร่างกาย สมอง

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การคุ้มครองสิทธิของเด็กและเยาวชนตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวพ.ศ. 2553 ศึกษากรณีการโอนคดีจากศาลเยาวชนและครอบครัวไปพิจารณาในศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีธรรมดาโดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ ประเทือง ธนียผล และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์ จตุพร วงศ์ทองสรรค์และรองศาสตราจารย์ จรัส เล็งวิทยา

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (ส่วนกลาง) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

อารมณ์ และจิตใจ จึงสามารถกล่าวได้ว่าเด็กหรือเยาวชนบางพวกมีพัฒนาการเช่นเดียวกับผู้ใหญ่ในการรู้สึกนึกคิด การเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำสิ่งใด รู้ว่าสิ่งใดถูกสิ่งใดผิด แต่ก็ยังเลือกที่จะกระทำความผิดโดยมีเจตนาที่จะกระทำความผิด หรือบางพวกกระทำความผิดซ้ำหลายครั้งจนกลายเป็นผู้กระทำความผิดติดนิสัย อันเป็นการสะท้อนให้เห็นว่าเด็กและเยาวชนเหล่านั้นมีจิตใจชั่วร้าย การนำเด็กหรือเยาวชนเหล่านั้นไปแก้ไขฟื้นฟูอีกย่อมไม่ประสบความสำเร็จ ทั้งการให้เด็กหรือเยาวชนได้รับการพิจารณาโดยศาลเยาวชนและครอบครัวโดยใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนย่อมไม่เหมาะสมกับพวกเขาอีกต่อไปเพราะการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนเหล่านั้นไม่สามารถแก้ไขฟื้นฟูได้ ทั้งหากเป็นความผิดอาญาร้ายแรงอันเป็นการแสดงให้เห็นว่าพวกเขาไม่ได้มีปัญหาหรือจิตใจบกพร่องแต่เป็นการที่เด็กหรือเยาวชนเป็นผู้มีจิตใจชั่วร้าย เช่นนี้การพิจารณาโดยใช้ศาลเยาวชนและครอบครัวย่อมไม่สมควรแก่บุคคลเหล่านี้ จึงควรที่จะโอนคดีไปยังศาลธรรมดาที่มีเขตอำนาจเพื่อให้มีการพิจารณาคดีอย่างผู้ใหญ่ซึ่งจะเป็นการเหมาะสมแก่บุคคลประเภทนี้มากกว่าทั้งยังเป็นการให้ความเป็นธรรมและการคุ้มครองสังคมให้ปลอดภัยด้วย กล่าวคือเป็นการทำให้การคุ้มครองเด็กและเยาวชน การคุ้มครองผู้เสียหาย และความปลอดภัยของสาธารณะมีความได้สัดส่วนและสมดุลกัน

จากการศึกษาพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 97 วรรคสอง มีปัญหาทางกฎหมาย 4 ประการดังนี้

1. ปัญหาการไม่มีการกำหนดหลักเกณฑ์พิจารณาการโอนคดีที่ชัดเจนแน่นอนเพื่อให้ศาลใช้พิจารณาประกอบดุลยพินิจ

พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 97 วรรคสอง ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการโอนคดีไว้เพียงว่าสภาพร่างกาย สภาพจิตใจ สติปัญญาและนิสัย แล้วเห็นว่าในขณะกระทำความผิด หรือในระหว่างการพิจารณานั้นเด็กหรือเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำความผิดมีสภาพเช่นเดียวกับบุคคลที่อายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปให้ศาลมีอำนาจโอนคดีจากศาลเยาวชนและครอบครัวไปพิจารณาในศาลที่มีอำนาจธรรมดาที่มีเขตอำนาจได้ จากข้างต้นจะเห็นได้ว่ามาตรา 97 วรรคสอง ได้กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาว่าคดีใดสมควรที่จะได้รับการโอนคดีไว้อย่างกว้างๆ ปราศจากหลักเกณฑ์ที่แน่นอนตายตัว ทั้งตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 ไม่ได้กำหนดอย่างชัดเจนในมาตรา 97 วรรคสองว่าต้องมีการทำรายงานการสืบเสาะข้อเท็จจริงมาประกอบดุลยพินิจในการโอนคดี มีเพียงมาตรา 131 ของพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 ที่กำหนดให้มีการสืบเสาะข้อเท็จจริงตามมาตรา 36 (1) ที่กำหนดว่าศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวจะไม่สามารถลงโทษเด็กและ

เยาวชนหรือใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนได้จนกว่าจะได้รับทราบรายงานหรือความเห็นของผู้อำนวยการสถานพินิจ ซึ่งการที่ศาลมีการโอนคดีไปยังศาลธรรมดาที่มีเขตอำนาจแล้วก็ไม่เป็นที่แน่นอนว่าศาลธรรมดาที่มีเขตอำนาจจะพิพากษาลงโทษเด็กและเยาวชนที่มีความผิดหรือไม่ หากคำว่าลงโทษไม่รวมกรณีการโอนคดีก็จะส่งผลให้การพิจารณาการโอนคดีศาลไม่จำเป็นต้องนำรายงานการสืบเสาะข้อเท็จจริงมาพิจารณาประกอบดุลยพินิจก็ได้ ซึ่งกำหนดปัจจัยที่ศาลต้องใช้ประกอบดุลยพินิจในการพิจารณาการโอนคดีอย่างชัดเจนนั้นเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งเพราะจะเป็นการสร้างหลักเกณฑ์และขอบเขตในการใช้ดุลยพินิจของศาล ทั้งยังเป็นการคุ้มครองสิทธิของเด็กและเยาวชนที่เป็นจำเลยว่าจะได้รับการพิจารณาการโอนคดีโดยใช้หลักเกณฑ์เดียวกันอย่างเท่าเทียมและยังได้รับพิจารณาที่ครอบคลุมทั้งในด้านภาวะวิสัยและด้านอัตวิสัยด้วย

2. ปัญหาการไม่มีการกำหนดประเภทความผิดทางอาญาที่ศาลเยาวชนและครอบครัวควรโอนคดีไปพิจารณาในศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีธรรมดา

ปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายใดกำหนดหลักเกณฑ์หรือตัวชี้ชัดเจนในเจนว่าแม้ผู้กระทำความผิดจะเป็นเด็กหรือเยาวชนก็สมควรที่จะโอนคดีไปพิจารณายังศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาคดีธรรมดา โดยผู้เขียนเห็นควรกำหนดประเภทความผิดทางอาญาและอัตราโทษขั้นต่ำที่ศาลเยาวชนและครอบครัวควรโอนคดีไปพิจารณาในศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีธรรมดา โดยควรเป็นความผิดที่ร้ายแรง โหดร้ายทารุณ เป็นอันตรายต่อสังคม และกระทบการเตือนจิตใจคนในสังคม ทั้งต้องเป็นการกระทำโดยเจตนาเท่านั้น

3. ปัญหาการไม่มีการกำหนดหลักเกณฑ์อายุขั้นต่ำที่ศาลเยาวชนและครอบครัวสามารถใช้ดุลยพินิจในการโอนคดีไปยังศาลที่เขตอำนาจพิจารณาคดีธรรมดา

ปัจจุบันกฎหมายไทยยังไม่มีกำหนดอายุขั้นต่ำที่ศาลเยาวชนและครอบครัวสามารถใช้ดุลยพินิจในการโอนคดีไปยังศาลที่เขตอำนาจพิจารณาคดีธรรมดา คงมีแต่มาตรา 97 วรรคสองตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวพ.ศ. 2553 ที่ได้กำหนดไว้อย่างกว้างๆ ให้ศาลมีดุลยพินิจตามสมควร ไม่มีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน หรือมาตรฐานขั้นต่ำของอายุที่ศาลจะสามารถใช้ดุลยพินิจได้ ทำให้ปัจจุบันมาตรา 97 วรรคสองจึงถูกนำมาใช้กันน้อยมากเนื่องจากความไม่ชัดเจนของตัวบทในมาตรานี้

4. ปัญหาการไม่มีการกำหนดหลักเกณฑ์ในกรณีของเด็กและเยาวชนกระทำความผิดอาญาร้ายแรงซ้ำ

กฎหมายไทยยังไม่มีกำหนดหลักเกณฑ์ศาลเยาวชนและครอบครัวสามารถใช้ดุลยพินิจในการโอนคดีไปยังศาลที่เขตอำนาจพิจารณาคดีธรรมดา คงมีแต่มาตรา 97 วรรคสองตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวพ.ศ. 2553 ที่ได้กำหนดไว้อย่างกว้างๆ ให้

ศาลมีดุลยพินิจตามสมควร โดยไม่มีการกำหนดที่ชัดเจนว่าเด็กหรือเยาวชนกระทำความผิดอาญาร้ายแรงอย่างเดิมซ้ำโดยเจตนา นั้นสมควรจะโอนคดีไปยังศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาคดีธรรมดาหรือไม่ ซึ่งการที่ไม่กำหนดหลักเกณฑ์ไว้อย่างชัดเจนทำให้มีปัญหาในการใช้ดุลยพินิจของศาลว่าการกระทำผิดเช่นใดที่สมควรโอนคดี และต้องกระทำความผิดซ้ำกี่ครั้งจึงจะสามารถโอนคดีได้ ทั้งไม่มีการเด็กและเยาวชนกระทำความผิดอาญาร้ายแรงซ้ำกี่ครั้งจึงควรถือเป็นผู้กระทำความผิดคดีนิสัยเช่นเดียวกับผู้ใหญ่

จากการศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการโอนคดีจากศาลเยาวชนและครอบครัวไปพิจารณาในศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีธรรมดา ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. กำหนดปัจจัยที่ศาลต้องใช้ประกอบดุลยพินิจในการพิจารณาการโอนคดีจากศาลเยาวชนและครอบครัวยังศาลธรรมดาที่มีเขตอำนาจให้มีความชัดเจน

ผู้ศึกษาเสนอแนะศาลจะต้องพิจารณาปัจจัยเหล่านี้ อันได้แก่ ความร้ายแรงของการกระทำความผิด เช่น ความรุนแรง ความโหดร้าย เจตนา การไตร่ตรอง วางแผน วิธีการ, ประวัติอาชญากรรมของเด็กหรือเยาวชนรายนั้น รวมถึงการมาตามศาลนัด และการปฏิบัติตามข้อห้ามต่าง ๆ ของศาล, เหตุที่อยู่ในสถานพินิจเพราะเหตุกระทำความผิดอาญาอุกฉกรรจ์, ได้กระทำความผิดอาญาอุกฉกรรจ์ในขณะที่อยู่ในความดูแลของสถานพินิจ, ประวัติเด็กหรือเยาวชนเคยเข้าร่วมกลุ่มอาชญากรรมหรือไม่ เช่น กลุ่มเด็กหรือเยาวชนตามถนน, ความคิดเห็นของผู้เสียหาย, อายุของผู้กระทำความผิดอยู่ในช่วงอายุที่ใกล้จะบรรลุนิติภาวะมากน้อยแค่ไหน, สภาพจิตและอารมณ์ของเด็กและเยาวชน, ความเป็นไปได้ที่จะใช้วิธีการสำหรับเด็กในการฟื้นฟูแก้ไข จำเลยอันเป็นวิธีที่มีในศาลเด็กและเยาวชนเด็ก ประกอบดุลยพินิจว่าการกระทำความผิดดังกล่าวถือเป็นการพลอดกภัยสาธารณะหรือไม่ ให้ศาลใช้ดุลยพินิจในการโอนคดีได้ หากการกระทำผิดนั้นเป็นพฤติกรรมร้ายแรงต่อสังคมหรือกระทบกระเทือนความปลอดภัยของสาธารณะ

ทั้งศาลต้องนำรายงานการสืบเสาะข้อเท็จจริงของสถานพินิจพิจารณาประกอบดุลยพินิจการโอนคดีทุกครั้ง และหากในกรณีที่ผู้อำนวยการสถานพินิจส่งผลการสืบเสาะข้อเท็จจริง ศาลต้องส่งให้ผู้อำนวยการสถานพินิจสืบเสาะข้อเท็จจริงตามมาตรา 36(1) และทำรายงานเสนอศาล ทั้งในการพิจารณาการโอนคดี ศาลจะต้องมีคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษรสำหรับเหตุผลในการโอนคดีจากศาลเด็กและเยาวชนไปยังศาลธรรมดาที่มีเขตอำนาจ หรือหากเห็นว่าไม่สมควรที่จะโอนคดีก็ให้ศาลเด็กและเยาวชนพิจารณาคดีต่อไป

การกำหนดหลักเกณฑ์ไว้เช่นนี้จะทำให้ศาลมีอำนาจใช้ดุลยพินิจในการโอนคดีจากศาลเด็กและเยาวชนไปยังศาลธรรมดาที่มีเขตอำนาจได้นั้นด้วยเหตุผลความปลอดภัยของสาธารณะเท่านั้น อันเป็นการให้ดุลยพินิจศาลเท่าที่จำเป็นและสมควรเท่านั้น ทั้งกฎหมายยังได้ให้นิยาม และกรณีที่เกี่ยวข้องความปลอดภัย

ของสาธารณะไว้ด้วย รวมถึงหลักเกณฑ์ในการพิจารณาประกอบดุลยพินิจอันจะทำให้ศาลสามารถใช้ดุลยพินิจได้อย่างถูกต้อง เพียงธรรมและเหมาะสมกับคดี

2. การกำหนดประเภทความผิดทางอาญาที่ศาลเยาวชนและครอบครัวควรรโอนคดีไปพิจารณาในศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีธรรมดา

ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะว่าโดยแบ่งความผิดที่สามารถโอนคดีได้เป็น 2 กรณีคือ กรณีที่เยาวชนกระทำความผิดอาญาร้ายแรงซ้ำ และ กรณีที่เยาวชนกระทำความผิดที่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยสาธารณะ

กรณีแรกความผิดที่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยสาธารณะซึ่งกฎหมายต้องขังนำหน้าระหว่างการคุ้มครองเด็กและเยาวชน ความปลอดภัยของสังคมและการคุ้มครองเหยื่อ เช่นนี้ควรให้อำนาจศาลในการใช้ดุลยพินิจในการโอนคดีได้ เช่นเดียวกับประเทศสหรัฐอเมริกา มลรัฐแอริโซนาที่ให้อำนาจศาลใช้ดุลยพินิจไว้ในกรณีนี้ แต่เป็นกรณีที่ศาลจะต้องใช้ดุลยพินิจพิจารณาไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้ตามข้อเสนอแนะที่ 1

กรณีที่สองกระทำความผิดอาญาร้ายแรงซ้ำอันหมายความว่าเยาวชนได้กระทำความผิดอาญาร้ายแรงมาแล้วและได้รับการแก้ไขฟื้นฟูแล้ว แต่ภายหลังจากการได้รับการแก้ไขฟื้นฟูเด็กหรือเยาวชนเหล่านั้นก็กลับออกมากระทำความผิดอาญาร้ายแรงอีก เช่นนี้หากศาลเพียงพิจารณาให้ได้ว่าเด็กหรือเยาวชนเคยได้รับการแก้ไขมาแล้วจริงแต่ยังมากระทำความผิดอีก อันเป็นกรณีที่สอดคล้องกับกฎแห่งกรงปักกิ่ง คือเด็กหรือเยาวชนไม่สามารถใช้วิธีอื่นใดแก้ไขฟื้นฟูได้เหมาะสม ทั้งลักษณะการกระทำความผิดมีความร้ายแรงเช่นผู้ใหญ่ เช่นนี้ศาลเพียงพิจารณาให้ได้ว่าความว่าเด็กหรือเยาวชนกระทำผิดซ้ำ อันเป็นการกระทำความผิดอาญาติดเป็นนิสัย ก็ให้ศาลโอนคดีไปยังศาลธรรมดาที่มีเขตอำนาจได้ทันที โดยที่ศาลไม่จำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจอีก

ความผิดอาญาร้ายแรงได้แก่ ความผิดฐานฆ่าผู้อื่น ตามมาตรา 288 และ 289, ความผิดฐานทำร้ายผู้อื่นมาตรา 295 ถึง มาตรา 297, ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรามาตรา 276 ถึง มาตรา 277 ทวิ, ความผิดฐานจับคนเรียกค่าไถ่ มาตรา 313 ถึง มาตรา 315 , ความผิดฐานชิงทรัพย์ มาตรา 339 และจะต้องเป็นการกระทำความผิดมาแล้ว 2 ครั้ง โดยทั้ง 2 ครั้งนั้นศาลได้มีการวินิจฉัยชี้ขาดตัดสินคดีว่าเด็กหรือเยาวชนผู้นั้นกระทำความผิดจริง และได้ใช้วิธีฟื้นฟูแก้ไขหรือลงโทษเด็กหรือเยาวชนมาแล้ว แต่เด็กหรือเยาวชนเมื่อพ้นโทษหรือการฟื้นฟูกับกลับมาก่อทำความผิดอาญาอีก เช่นนี้เมื่อศาลพิจารณาได้ตามนั้นให้ศาลโอนคดีไปยังศาลธรรมดาที่มีเขตอำนาจได้ทันทีโดยไม่ต้องใช้ดุลยพินิจอีก

3. การกำหนดหลักเกณฑ์อายุขั้นต่ำที่ศาลเยาวชนและครอบครัวสามารถใช้ดุลยพินิจในการโอนคดีไปยังศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาคดีธรรมดา

ผู้ศึกษาขอเสนอแนะว่าเพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนจึงเห็นว่าควรกำหนดให้เยาวชนที่มีอายุตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไปแต่ยังไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์เป็นเกณฑ์อายุขั้นต่ำที่ศาลเยาวชนและครอบครัวสามารถโอนคดีไปยังศาลธรรมดาที่มีเขตอำนาจได้เพราะถือเป็นเกณฑ์ที่มีความรู้สึกผิดชอบชั่วดีแล้วทั้งมีวุฒิภาวะพอสมควรสอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการของเด็กและอนุสัญญาระหว่างประเทศ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับประมวลกฎหมายอาญาของไทยในส่วนของ การลงโทษและกำหนดความผิดของเด็กและเยาวชนตามมาตรา 73-75 ตลอดจนสอดคล้องกับประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 163 ที่เคยมีการกำหนดให้เยาวชนอายุเกินกว่า 16 ปีขึ้นไปที่กระทำความผิดร้ายแรงได้รับการพิจารณาพิพากษาในศาลธรรมดาคด้วย

4. การกำหนดหลักเกณฑ์ในกรณีที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิดอาญาร้ายแรงซ้ำ

ผู้ศึกษาเสนอว่าหากเด็กหรือเยาวชนกระทำความผิดอาญาร้ายแรงตามที่ระบุไว้ โดยไม่จำเป็นต้องเป็นความผิดฐานเดียวกัน ทั้งการกระทำผิดดังกล่าวเป็นการกระทำความผิดอาญาร้ายแรงซ้ำอันถือเป็นการกระทำผิดติดนิสัยให้ศาลเพียงพิจารณาให้ได้ว่าเยาวชนเคยมีประวัติกระทำความผิดจริงและได้รับการลงโทษหรือแก้ไขฟื้นฟูมาแล้ว 2 ครั้ง เช่นนี้ให้ศาลสั่งโอนคดีโดยไม่ต้องใช้ดุลยพินิจอีก ทั้งนี้การพิจารณาการโอนคดีจากศาลเด็กและเยาวชนไปยังศาลธรรมดาที่มีเขตอำนาจจะต้องกระทำก่อนการพิจารณาคดีเพื่อวินิจฉัยชี้ขาด

กรณีนี้กรณีที่ไม่นับกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กและกฎแห่งกรุงปักกิ่งเพราะการที่เด็กหรือเยาวชนกระทำความผิดจนติดเป็นนิสัยและเป็นความผิดอาญาร้ายแรงเช่นเดียวกับผู้ใหญ่เพราะกระบวนการยุติธรรมได้ให้โอกาสพวกเขาในการกลับตัวเป็นคนดี มีการพยายามแก้ไขฟื้นฟูมาแล้วถึง 2 ครั้ง เมื่อกลับออกมาแล้วยังคงเลือกที่จะกระทำความผิดอีก เช่นนี้แสดงให้เห็นว่าเด็กหรือเยาวชนเหล่านั้นไม่อาจแก้ไขฟื้นฟูโดยวิธีใดได้อีก ทั้งยังแสดงให้เห็นว่าเขามีจิตใจชั่วร้ายไม่ใช่การที่เขามีปัญหาหรือจิตใจบกพร่องอีกต่อไป ประกอบกับหากพิจารณาถึงความเสียหายที่สังคมหรือเหยื่อได้รับแล้วเห็นว่าการโอนคดีไปให้ศาลธรรมดาที่มีเขตอำนาจพิจารณาย่อมได้สัดส่วนกว่า ทั้งเป็นวิถีทางสุดท้ายที่กฎหมายได้เลือกปฏิบัติกับเด็กและเยาวชนแล้ว

เอกสารอ้างอิง

อโนทัย ศรีดาวเรือง, “การคุ้มครองสิทธิลาวัสดิภาพของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดอาญา: ศึกษากรณีอำนาจศาลเยาวชนและครอบครัวในการโอนคดีตามมาตรา 97 วรรคสอง,” วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2557.

รวิศรา สัตยาบัน, “ดุลยพินิจในการโอนคดีจากศาลเยาวชนและครอบครัวไปพิจารณาในศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีธรรมดา : ศึกษากรณีเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดร้ายแรงและการกระทำความผิดซ้ำ,” วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2561.